

FOAIA POPORULUI

Apare în fiecare Duminică

Cea mai veche foaie politică-poporală înființată la anul 1892 de partidul național român

Sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 16 coroane
 Pe o jumătate de an 8 coroane
 Pe un pătrar de an 4 coroane
 Abonamentele se fac la Administrația foii.

Redacția și Administrația:

Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 12
 (lângă postă)

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: „Foaia Poporului”.

INSERATE

se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
 (strada Măcelarilor Nr. 12).

Un șir petit primadată 60 bani, a doua-oraă
 50 bani, a treia-oraă 40 bani.

Memoriul Severinenilor.

Cum să se folosească munții și văile din o parte a Bănătuului.

(Idei și îndemnuri de considerat și pentru alte ținuturi locuite de Români).

De Teodor V. Păcățian

Câțiva dintre fruntașii vieții publice de pe teritoriul fostului regiment grănițeresc român bănățean Nr. 13, ca urmași ai vitejilor grănițeri de odinioară de sub conducerea neuitatului general Traian Doda, au compus și înaintat Consiliului dirigent din Sibiu un memoriu mai lung, în care cer următoarele două lucruri:

1. Să se permită organizarea Comunității de avere din Caransebeș pe baze nouă, cu deplina respectare a autonomiei (neatârării) acestei instituții și cu stergerea tuturor hotărârilor făcute înainte în contra ei din partea guvernelor unguerești și a organelor acestora;

2. Să se cedeze (lasă) din partea statului român în stăpânirea și administrarea Comunității de avere din Caransebeș partea pădurilor, munților și zidurilor, cari până acum au format proprietatea statului ungar și de organele acestuia au fost chivernisite.

Ce se atinge de dorința primă, exprimată din partea celor ce au înaintat memoriul, — cred că în numele întregii populații din fostul comitat al Severinului, — mi-mi pot închipui pedecă, în stare de a se pune în calea împlinirii ei. Și nici nu este, cred eu, nici o trebuință de permisiune prealabilă (dată dinainte) pentru a se face reorganizarea Comunității de avere din Caransebeș, așa cum cer interesele adevăraților proprietari ai acestei frumoase instituții: urmașii grănițerilor.

Facă-și deci „impăduriri” din Severin, cum se numesc ei, statute nouă, ținându-se poate de ideile după cari fericitul general Doda voia să deie viață trainică acestei instituții de mare însemnătate pentru urmașii grănițerilor, — dacă nu eră împiedecat de guvernul ungueresc, — și mai treacă în ele și alte idei nouă, moderne. Iar statutele prezenteze-le prin comitetul central adunării generale a Comunității de avere spre votare, apoi Consiliului dirigent român din Sibiu spre aprobare (întărire), și sunt sigur, că aici li se va da întărirea cuvenită, presupunând, că statutele corespund cerințelor din toate punctele de vedere.

Cu totul altcum stăm, însă, cu cealaltă cerere a domnilor, cari au înaintat Consiliului dirigent român din Sibiu memoriul

din întrebare, cu trecerea în administrarea Comunității de avere din Caransebeș și a părții de păduri, munți, ziduri etc., care a fost până acum proprietate a Statului ungar și de organele sale a fost administrată. Chestia aceasta nu poate fi rezolvată cu o simplă trăsătură de condeiu, pe temeiul unui memoriu, compus cam pe repezeală, din care cei în drept nici nu prea pot să-și formeze o orientare clară asupra stării lucrurilor, dacă nu le-ar cunoaște cumva de mai înainte.

În privința aceasta tot ce ar putea să facă și ce ar trebui să facă Consiliul dirigent român din Sibiu, este, se trimite fără amânare, cum ajunge județul Caranseverin sub ascultarea Consiliului dirigent, un comisar guvernial la Caransebeș, care să studieze lucrurile în mod amănunțit la fața locului, să asculte durerile și dorințele tuturor celor interesați, și apoi să compună un plan de largă acțiune pentru îmbunătățirea sortii materiale și pentru înaintarea culturală a populației neglese din acest colț de țară.

Aceea ce a făcut Consiliul dirigent cu dragă inimă pentru populațiunea săracă din Munții Apuseni, numind pe seama ei un comisar special, va putea se face și va fi bine se face și pentru populațiunea săracă din Severin, pentru că durerile și necazurile sunt cam aceleași: Nici Severinenii, ca și cei din Munții Apuseni, nu au pământ productiv, ci numai câte o grădiniță mică, dar au păduri și munți, din cari ar putea să trăiască bine fiecare din ei, dacă li s'ar da o îndrumare bună cu privire la folosirea bogățiilor pe cari le au.

Prima datorință a comisarului guvernial, care s'ar trimite la Caransebeș, ar fi să iee în primire partea din păduri și munți, administrată până acum de organele guvernului ungueresc, predându-o în administrarea provizorie a Comunității de avere din Caransebeș, care își are organele ei, în stare de a administra și partea aceasta, pe lângă partea pe care acum o administrează. Dar să o administreze separat, până la hotărîrea din partea celor competenți, că averea aceasta a cui are să fie în viitor: a Comunității de avere, ori a Statului român?

Știm că Consiliul dirigent român din

Sibiu a decretat în principiu (a hotărît), că tot ce a aparținut (a fost proprietate) mai înainte statului ungar din ținuturile unite cu România, prin hotărîrile dela Alba-Iulia, aparține în viitor Statului român; iar o abatere dela aceste hotărîri făcute prin decrete cu putere de lege, nu se poate face decât numai după minuțioase studii și după pertractări purtate cu toți cei interesați în cauză, acolo, la fața locului.

O altă datorință a comisarului guvernial trimis la Caransebeș ar fi să stabilească, cu ascultarea fruntașilor din ținuturile acelea, că urmașii grănițerilor de ce fel de școli și de câte școli au trebuință urgentă, făcând apoi propunere Consiliului dirigent, ca să le înființeze cu posibilă grabire. Mai ales școli industriale ar trebui să se ridice în fiecare plasă din teritoriul fostului comitat al Severinului, deci pe valea Bistrei, în valea Almăjului, în Teregova și la Mehadia.

Cheltuelile s'ar putea acoperi deocamdată din venitele pădurilor și ale munților, cari au format până acuma proprietatea statului ungar și poatecă și din venitele Băilor Erculane dela Mehadia.

La Băile Erculane comisarul guvernial ar putea se face apoi multe înlesniri pe seama țărâniei din Severin, silită să cerceteze aceste băi. Nu mă gândesc la taxa pentru scaldă, pe care subscrietorii memoriului ar dori să o vadă ștearsă, pentru că taxa aceasta e atât de neînsemnată, încât și cel mai sărac o poate plăti fără mari opintiri, — se plătește doară numai 20 fileri pentru o baie, — ci mă gândesc la faptul, că scaldă destinată pentru țărânie e prea departe de centru și că celor neputincioși, celor cu picioarele umflate de reumatism și de gută, le face mare greutate parcurgerea drumului dela locuință până la scaldă și îndărăt, mai ales când avem în vedere, că firea apelor dela Băile Erculane așa cere, ca omul după baie să se culce imediat, acoperindu-se bine, ca să asude.

Va trebui deci să se facă mai în centru undeva o baie potrivită pentru țărânie și va trebui, că baia aceasta să aibe și o cameră cu câteva paturi, pentru cei mai grav bolnavi, un fel de spital, în care să li se deie în mod gratuit toată îngrijirea celor ce nu pot umbla.

Tot comisarul guvernial va putea stabili la fața locului, ascultând părerile celor interesați și a celor competenți, că dintre zidurile reclamate de subscrietorii memoriului cari pot fi lăsate Comunității de avere și cari nu, Socot, că cele ridicate

cu o menire oarecare, spre a fi folosite ca spitale, cazarme, locuințe pentru ofițeri etc. nu pot fi înstrăinate, pentru că miliție va avea Caransebeșul și în viitor, și în statul român, cum a avut în statul austriac și în cel ungar. Zidirile cari pot fi jertfite, să se jertfească, dar spre scopuri culturale, pentru adăpostirea școlilor, despre cari vorbiam mai sus.

În fine va mai stabili comisarul guvernial, că ce linii nouă ferate sunt necesare în Severinul de odinioară, pentru ca populațiunea de acolo să fie mai bine legată cu lumea din afară.

Acestea toate, și multe altele, cari nu pot fi înșirate între marginile unui articol de ziar, le va putea face un comisar guvernial cu pricepere și cu inima la loc, dacă măritul Consiliu dirigent român din Sibiu va afla de bine să-l trimeată la Caransebeș imediat cum îi vor permite împrejurările. Acestea și multe altele! Nu însă toate, câte se cer să fie făcute pentru îmbunătățirea stării materiale și culturale a populațiunii din acel colț de țară. Mai rămân rezervate încă multe și pe seama frunțașilor înșiși din ținuturile acelea. Iată care ar fi datorința lor:

Să-și adune la un loc, fără amânare, toate capitalele ce le au, toate rezervele de bani pe cari le au.

Să înființeze o mare societate comercială și industrială pe acții și să se apuce de tot felul de întreprinderi. Să ie ei în exploatare pădurile Comunității de avere și pădurile cari au fost până acuma ale statului ungar, dând la o parte pe Jidani cari s'au îmbogățit din moșiile lor.

Ridice apoi fabrici de tot felul, — unde numai se poate, căci râuri au, — fabrici de mobile, de roți de car, de leuci, de loitre, de chibrituri, de cuie de ghete, fabrici de mături; ocupe-se cu valorizarea poamelor de cari sunt multe prin părțile acelea; înființeze o lăptărie și o brânzărie mare modernă în Teregova, ori în Corneareva (brânza de Corneareva era vestită și în trecut); ocupe-se cu prăsirea viteilor în mare, pentru că pășunea necesară este; facă toate cele trebuincioase, pentru ca minele de cărbuni dela Bozovici să poată fi exploatate și cărbunii să poată fi exportați, — și altele și altele, tot lucruri, cari celor ce au dat capitalul, le vor aduce dobânzi frumoase, iar populațiunii sărace din graniță îi vor asigura existența și traiul bun, pentru că multe mâni harnice vor putea fi întrebuințate la aceste întreprinderi.

Pună deci umărul la carul înaintării fiecare dintre urmașii falnicilor grănițeri de odinioară din țara lui Doda, — fiecare după puterile sale, — și atunci nu vor trebui 20 de ani, și în locul sărăciei de astăzi se va ivi bunăstarea pretutindenea în ținuturile lor, se va încuibă fericirea și mulțumirea până și în cele mai sărăcicioase colibioare țărănești din graniță.

Bunăvoința Consiliului dirigent român din Sibiu față de populațiunea năcăjită și sărăcită din Severin sunt sigur că nu va lipsi. Dar pe lângă bunăvoința aceasta se mai cere muncă, multă muncă desinteresată și din partea celor dela fața locului pentru ca lucrurile să iee o întorsătură spre bine, întorsătura, pe care eu o doresc din toată inima urmașilor foștilor grănițeri ai generalului de mare nume și mare în fapte, Traian Doda!

Legea electorală.

Ce drepturi se plănuiesc pe seama poporului în viitor.

II.

Vom continua să vorbim despre reforma legii electorale.

Pentru toate lucrurile, cari se țin de alegeri, se va întemeia de fiecare circumscriptie (cerc) electorală, câte un birou (cancelarie) electoral-central, pe lângă tribunalul circumscriptiei, unde există (este) tribunal, iar unde nu există, pe lângă una din judecătoriile de ocol (cercuală).

Birourile centrale vor întemeia secțiunile (despărțămintele) și subsecțiunile de votare, potrivit cercurilor judecătorești și notariatelor administrative.

Listele electorale (adecă listele acestora, cari au drept de alegător), le vor pregăti primarii orașelor. Birourile centrale le vor întocmi pe circumscriptii. Inscrierea în liste se va putea cere de orișicine.

Revizuirea acestor liste se va face în cele dintâi 15 zile din luna Noemvrie a fiecărui an și rămân definitive (adecă după aceea nu se mai pot schimba) începând dela 1 Ianuarie următor pe anul întreg.

Listele primăriilor trebuie terminate în 10 zile dela promulgarea (ridicarea la valoare de drept) legii electorale. După 20 de zile dela promulgarea legii, listele vor fi puse la văzul tuturor la primării vreme de 10 zile. În acest restimp (de 10 zile) se pot face reclamările și contestațiile, fie la primărie, fie la judecătoria de ocol designată (numită) pentru treaba asta. Aceste se vor judeca în termen de 48 ore. Tot în termen de 48 ore trebuie spus celor cari au făcut, sau primăriilor, că în ce chip s'a hotărât. În alte 48 de ore pot să fie înaintate (băgate) apelații (recurse) la adresa biroului per-

manent central, care e instanța (judecata) cea din urmă. Alegerile deci, se vor face cu liste întregite și verificate.

În cazul când alegerile se vor publica până a nu se fi făcut nici măcar recensământul (conscrierea) alegătorilor în toate părțile, când, deci, listele electorale n'ar fi încă la îndemână (n'ar fi făcute), primarii comunelor vor da certificate (adeverințe) de alegător tuturor cetățenilor, cari, după lege, au dreptul se capete aceste adeverințe. În acest caz alegerile se vor face pe temeiul acestor certificate.

Conducerea birourilor și secțiunilor.

La noi birourile electorale centrale vor fi prezidate de președintele tribunalului, sau de unul din judecătorii tribunalului, sau de unul din judecătorii dela judecătoria de ocol (cercuală). Secțiunile de votare vor fi prezidate de către un judecător de ocol. Subsecțiunile de votare se vor întemeia pe teritoriile unde judecata e la o depărtare mai mare de 15 kilometri dela unele din comunele rurale. Iar în regiuni (ținuturi) mai anevoios de umblat, pentru a înlesni votarea și locuitorilor din aceste părți, se vor înființa chiar *subsecțiuni volante* (comisii sburătoare). Se numesc așa, pentru că delegațiunile aceste vor merge (vor sbură) prin satele aceste pentru a aduna voturile alegătorilor. Președinții acestor subsecțiuni vor fi delegați (numiți) din partea biroului electoral central.

În numărul viitor vom da ultimul articol, în care vom face cunoscut ce mai știm despre legea electorală, care este de cea mai mare însemnătate pentru neamul nostru.

Congresul preoților.

Când scriem aceste rânduri, Sibiuul nostru e plin de preoți greco-orientali, din Ardeal, Bănat, Sălagiu, Maramurăș, cum și reprezentanți din Bucovina și Regat. Încă Duminecă și Luni dimineața au sosit foarte mulți, iar Luni după amiază s'a ținut o consfătuire în cerc mai restrâns, unde s'au înțeles asupra programului și felului cum să fie condus congresul.

Serviciu divin.

Marti în 19 Martie n., la 9 ore înainte de amiază, s'a ținut în catedrală slujba dumnezeiască, la care a servit și Prea Sfinția Sa episcopul Cristea dela Caransebeș, iar părintele Dr. Stanca dela Sebeș a ținut o predică ocazională.

Deschiderea congresului.

Dela catedrală preoțimea și toți cei de față au mers la casa județului (comitatului), unde la 10 ore a avut loc deschiderea congresului prin o pătrunzătoare vorbire a dlui protopop Dr. Ioan Lupaș, care prin cuvinte alese a scos la iveală meritele preoțimei și ale bisericii pentru cauza națională în trecut.

A urmat apoi Prea Sfințitul Episcop Dr. Cristea, implorând binecuvântarea lui Dumnezeu asupra lucrărilor congresului; Prea Sfinția Sa amintește de sprijinul dat de preoțime neamului, citând într'un loc pe evanghelistul Ioan, cu care putem zice: „Toate prin biserica noastră s'au făcut și

fără de biserică până acuma puține s'au făcut din câte s'au făcut“.

În numele Consiliului dirigent și al guvernului român a vorbit dl Vasile Goldiș, salutând primul congres al preoțimei din Ardealul liber. Vorbitorul stăruie asupra autonomiei bisericii noastre, cerând să păzim și în viitor această autonomie (neatârnată).

Ca reprezentant al preoțimei din Regat a vorbit părintele Nic. Popescu dela universitatea din București. Oratorul spune, că „dela noi la voi și dela voi la noi n'au fost granițe sufletești, ci numai niște granițe politice. Acum nu mai sunt nici acestea. De aceea în viitor și mai bine ne vom putea cunoaște unii pe alții“.

Urmează la cuvânt dl General Moșoiu, căruia i se fac ovațiuni călduroase la adresa armatei române. Ca reprezentantul acesteia, roagă congresul să primească expresia dragostei, ce o are armata pentru bravii preoți ardeleni. Totodată dă cele mai bune asigurări cu privire la viitorul nostru apropiat (înaintarea în Bănat etc.)

În numele reprezentanților bisericii catolice a vorbit protopopul Clujului, dl Dr. Elie Dăianu, unul dintre ceice a suferit ani de zile închisoare ungurească în decursul războiului. Oratorul salută congresul, dorindu-i deplin succes.

Ca reprezentant al bisericii din Bucovina a vorbit părintele Laninschi, care

face un scurt istoric al mișcării din Bucovina, unde în anii din urmă Rutenii începușe a face încercări tot mai mari pentru rutenizarea bisericii.

Constituirea biroului.

Sfârșindu-se vorbirile oficiale, a urmat constituirea biroului, alegându-se președinți de onoare: Episcopul Cristea (prezent) și Episcopul Pap dela Arad, (care n'a putut veni din cauza purtării sălbatice a Ungurilor); președinte conducător al congresului: protopopul Saftu dela Brașov; vicepreședinți: protopopii Ghivulescu și Ghidiu, iar secretari ai ședințelor: preoții A. Nistor, I. Duma, Burac și Marșeu.

Telegrama trimisă.

După constituirea biroului s'a propus și trimis telegrame de simpatie Maiestăților Lor Regelui și Reginei, moștenitorului de tron Carol, apoi dlui prim-ministru Brătianu, dlui profesor Iorga și dlui ministru de culte în guvernul român dela București. Cu acestea s'a încheiat prima ședință, la 12 ore din zi.

Prânz comun.

Dela ședință preoțimea a mers la Unicum, unde în sala cea mare a fost prânz comun. Aici nu s'a mai ținut vorbiri oficiale, ca de obicei.

Ședința a doua.

La 3 ore după amiază s'a deschis a doua ședință, în fața unui public tot așa de numeros, ca și la prima ședință.

Punctul mai de căpetenie al acestei ședințe a fost organizarea preoțimei, hotărându-se și votându-se statutele „Asociației preoțimei ortodoxe“.

La încheierea Fcii noastre, ședința continuă. Despre cele dezbătute în ședințele viitoare, vom da raport, după cât permite locul în foaia noastră, în numărul viitor.

Imprumutul național al Ardealului.

Cine n'a subscris încă la acest împrumut românesc, dar are bani gata, să grăbească a subscrie. Dobânda după acești bani este 5 procente, pe când băncile au scoborât dobânda după banii depuși în bancă la 2—3 procente pe suta de coroane.

Pe de altă parte azi-mâne coroanele nu vor mai umbla. Iar atunci ce vor face cu ele ceice vreau să le țină mereu în fundul lăzii? De aceea gândiți-vă bine cu toții asupra banilor de hârtie ungurești! La toți să ne pară bine, că noul stat românesc dă un așa bun prilej a scăpa de coroanele de hârtie, cari din zi în zi scad din valoare, până ce într-o bună zi nu vor mai avea nici o valoare.

Acest împrumut se va plăti înapoi peste 4 ani, când un leu se va socoti cu cel puțin 2 coroane, adică cu prețul de azi. Pe când mai încolo valoarea coroanelor, cari nu sunt băgate în împrumutul de stat, va fi mult mai scăzută, iar la urmă nimic.

Dobânda după bani se plătește tot din 6 în 6 luni, adică de opt ori în timp de patru ani.

Amănunte mai de aproape asupra împrumutului cetiți și la pagina din urmă a Fcii. Acolo se spune, că subscrierile și

plătirile la împrumut se pot face la toate băncile românești. Cetiți cu grijă această publicație și urmați cele spuse aci, cari sunt nu numai spre binele statului, ci și spre binele fiecărui Român.

Glasul femeilor române.

Adunarea de protestare dela Sibiu în contra sălbătăciilor ungurești.

Martii în 18 n., la orele 11, s'au strâns în sala județului Sibiu o mare cunună de femei, doamne, domnișoare și țărance din loc și jur, ca să protesteze în numele sfânt al umanității, contra acelor, cari împușcă,ucid, străpung cu baioneta femei și copii neputincioși.

Tipetul de durere al surorilor noastre de dincolo de linia demarcațională a străbătut inimile femeilor de pretutindenea.

Doamna Catinca Bârseanu a arătat, în vorbirea de deschidere, datorința femeilor române din ținuturile eliberate, de a face tot ce se poate pentru alinarea și curmarea chinurilor ce le îndură cei rămași încă sub stăpânire ungurească.

Doamna Pop, care însăși a fost martora acestor suferințe, scăpată din iadul unguresc, ne înșiră într'un pomelnic lung cu numele pe frații și surorile ucise, rănite, necinstite, bătute și batjocorite de ostașii contelui Károlyi. Un murmur dureros străbate sala la auzul celor spuse de doamna Pop.

Doamna Pop, care însăși a fost mardin sfânta Scriptură chiamă toate inimile bune a sări în ajutorul celor refugiați, spre a-i face să se simtă ca între frați. Apoi domniasa cetește și propune spre primire următoarea moțiune (hotărîre) de protestare:

Femeile române din Sibiu și împrejurimea acestui oraș, întrunite în ziua de 18 Martie n. c., protestează cu ultima energie în contra fărădelegilor săvârșite de bandele ungurești față de România de dincolo de linia demarcațională.

Adânc îndurerate de suferințele fără de margini ale fraților și surorilor noastre roagă pe toți cei cu cădere să curme suferințele negrăite, grăbind întru scăparea nefericirilor noștri frați și surori.

În numele umanității insultate ne adresăm tuturor reuniunilor femeiești din țară și străinătate să se alature la protestul nostru și să împreune rugămintele lor cu ale noastre, pentruca armatei române să i se dea voie de a înainta și ocupa toate ținuturile locuite de Români“.

Adunarea hotărăște a se trimite câte o telegramă Maiestăților Lor Regelui și Reginei, guvernului din București, Reuniunilor de femei, generalilor Berthelot și Franchet d' Esperay.

Pentru adunarea de bani pe seama văduvelor și orfanilor și pentru fondul de ajutorare se decide, ca în zilele de 19 și 22 Martie să se facă pe strădele Sibiiului din partea domnișoarelor colecte benevole.

Avem nădejde, că glasul femeilor române va ajunge până la urechile acelor, cari împart dreptatea, care nu va întârzi să se facă și pentru frații noștri desnădăjduiți.

Ce este cu pacea.

Am putea zice, deși în sfatul păcii se muncește cu zor, că nu e nimic nou în ce ne privește pe noi Români. Comisiile alese pentru regularea granițelor între țări, să vede, că încă nu și-a isprăvit chiar de tot lucrările. Materialul, care trebuie prelucrat, fiind foarte mult și trebuind să se țină cont de multe lucruri, mersul păcii înaintează cam încetinel. Dacă interesele românești păreau în zilele din urmă puțin cam neluate în considerare, astăzi ele sunt iarăș puse pe planul întâi. Călătoria Reginei Maria la Paris și Londra a stârnit, pretutindeni în calea Ei, dragoste pentru noi și cauza noastră dreaptă.

Gazetele străine cumpărate de Unguri și Sârbi, ca să scrie rău despre noi, încep a vede, că au fost duse în eroare și înșelate. Pentruca lumea să ne cunoască mai bine, s'au dus și gazetari de-ai noștri în străinătate, să spună cu graiu viu ce e drept și ce nu, din ceea ce spun Ungurii despre noi.

Așa lumea dusă în eroare de dușmanii noștri, se va convinge, că dreptatea, care e de partea noastră, va trebui respectată mai mult decât minciunile plătite cu bani grei.

În ceea ce privește Bănatul să vede, că sfatul păcii, încă n'a ajuns la un rezultat hotărît. Vestile mai nouă spun, că s'ar fi ajuns la o înțelegere, ca această parte a pământului nostru să fie pusă la vot. Adecă locuitorii să hotărască prin vot: unde vreau să se alipească? României, sau Serbiei?

Dacă lucrurile vor ajunge la o astfel de deslegare, avem toată nădejdea, că Bănatul va fi al nostru, fiind numărul Românilor cu mult mai mare ca al Sârbilor.

Tot din anumite considerațiuni mai înalte, armata română nu înaintează spre inima Bănatului și a Ungariei, ci așteaptă încă noi ordine.

Monumentul Unirii.

În ziarul „Alba-Iulia“, ce apare în Alba-Iulia, citim o călduroasă chemare pentru ridicarea Monumentului Unirii la Alba-Iulia.

Este un gând foarte bun și frumos. Ne bucurăm cetind această chemare și dorim ca toți oamenii de bine să contribuie cu câte o sumă oarecare, fiecare după puterile sale, pentru ca să vedem în scurtă vreme ridicându-se la Alba-Iulia falnicul monument al unirii Transilvaniei cu Țaramamă.

Dela frați pentru frați.

— Marele binefăcător Vasile Stroescu va da — după cum se vestește — scopuri de binefacere și partea ce i se cuvine dânsului după împărțirea moșiilor sale între țărani. — Așa Români să ne mai dea Dumnezeu.

— În Brăila s'a slujit un parastas pentru George Pop de Băsești.

— În Siberia, după veștile ce ne sosesc, mai sunt 20 de mii români din fosta armată austro-ungară. Ei sunt înarmați cu scopul de a veni, la caz de nevoie, pentru apărarea Ardealului. În fruntea lor stau ofițeri, asemenea originari din Transilvania. Aducă-i Dumnezeu în pace acasă.

— Consiliul dirigent a cerut — după cum se spune — din regatul vechiu 150 de profesori pentru școalele mai înalte din Ardeal, Bănat și ținuturile românești din Ungaria. — Așteptăm venirea lor, dar credem, că dintre învățătorii noștri încă s'ar putea recruta profesori destoinici.

— Femeile române din Sibiu au hotărât să facă pașii de lipsă la locurile cu putere, ca mamă și sora dlui Maniu să fie eliberate din internare ungurească.

— O foaie din Paris scrie că politica lui Károlyi atrage dușmănia de moarte a României contra Ungariei.

— Maiestatea Sa regina Maria a plecat cu principesele Elisaveta și Maria din Paris spre Londra. Maiestatea Sa a fost petrecută până la gară de o seamă de oameni politici strănsi în Paris din lumea întreagă. Generalul Foch cu întreg statul major a fost de față, dovedind prin aceasta dragostea ce o are pentru poporul, pe care Regina îl guvernează.

— Studenții bucovineni au trimis la Paris o telegramă, în care protestează contra sălbătăciilor ungurești. Ei roagă ca această telegramă să fie citită delegaților tuturor țărilor.

— Partidul țărănesc basarabean a ținut la 1 Martie o adunare, la care au luat parte și miniștrii Inculeț (bucovinean) și Ciugureanu (basarabean).

— Unele foi din vechiul regat scriu, că pentru universitatea din Cluj s'au înștiințat mai mulți profesori din Iași.

— În Basarabia s'a început împărțirea pământului. În comisiunea de împărțire sunt aleși ca membri și țărani.

— În București se debate acum recursul înaintat de colonelul Verzea, care a fost judecat zilele trecute la moarte.

— România va căpăta dela Franța 50 de trenuri. Fiecare tren va sta din o locomotivă și 40 de vagoane.

— O delegație a Românilor de peste Nistru (pe acolo încă mai sunt) au cerut să fie și ei alipiți României ca și Basarabia. La asta i-a îndemnat glasul sângelui.

— Fratele regelui nostru, Carol Antoniu de Hohenzolern a murit în etate de 51 ani.

— România va primi din Italia metale (fer, aramă etc.) de cari are lipsă. În schimb Italiei îi va da lemne de lucru. — Așa se ajută frații la necaz.

— Maiestatea Sa Regele a decorat pe ambasadorul (ministrul) francez Josef Noulens cu ordul (medalia) „Steaua României”, iar pe viceconsulul Franței din Moscova Pierre Eric Labonne cu „Coroana României”.

— Un anumit Conrad Richter, profesor de limba germană la universitatea din București, a fost delăturat din slujbă pentru purtarea lui neromânească pe timpul războiului. — Rând pe rând ies la iveală isprăvile șocăților...

Aviz.

Cu considerare, că bancnotele de 25 și 200 coroane, date de banca austro-ungară în Octomvrie și Noemvrie anul trecut, nu sunt scoase din umblare, Resortul Finanelor a ordonat tuturor perceptoarelor să primească aceste bancnote, ca plăți. În urmare publicul nu are motiv a refuza primirea bancnotelor susamintite. — *Resortul Finanelor.*

Dela Conferința de pace.

Ce spune dl ministru Dr. Alexandru Vaida-Voevod.

Intrebat fiind de un gazetar de-al nostru despre lucrările conferinței de pace, dl Dr. Alexandru Vaida-Voevod spune următoarele:

La conferința de pace afacerile, cari se lucrează, fiind mari și multe și având un program împărțit în amănunte, lucrările înaintează cu oarecare încetineală, mai încet decât așteaptă poate lumea. România are toate simpatiile (prietenii) și bunăvoința Marilor Puteri și nu putem decât să fim foarte mulțumiți de primirea ce ni s'a făcut. Suntem ascultați cu toată atențiunea cuvenită, dar aliații mari dovedesc mai mult ori mai puțin față de toți aliații mici aceiaș dragoste. Iar ce privește cererile noastre, ele sunt sprijinite de unii fără rezervă, alții însă susțin, că prin intrarea Americii în războiu, principiile (planurile, ideile) președintelui Wilson schimbă întru câtva starea lucrurilor și că tratatelor (contractelor) de mai înainte le-ar veni o altă valoare.

Când am ajuns la Paris, am găsit această stare de lucruri. Noi dela început am susținut în fața acestei stări contractul întreg dela 4 (17) August 1916, încheiat cu Puterile aliate, și în care sunt depuse toate aspirațiile (cerințele) noastre naționale și cari sunt în deplină congruență cu hotărârile noastre dela Alba-Iulia.

Vorbind apoi dl Vaida despre munca delegațiunii românești arată cum această delegație lucrează ziua și noaptea pentru ca să asigure întregitatea Bănatului și a întregului pământ locuit de Români.

Intrebat fiind despre sfârșitul conferinței de pace, dl ministru a spus, că aliații se silesc să sfârșească conferința și au nădejde, că până la sfârșitul lui Martie punctele principale vor fi discutate și subscrise, iar în luna Maiu se va semnă și pacea.

În tot cazul, — mai spune dl Vaida, — sperăm, că după încheierea păcii, legăturile ce s'au făcut între aliați și România și cari s'au întărit prin multe legături de prietenie, vor fi dezvoltate (mărite) și fructificate pentru crearea unor relațiuni intime și folositoare României mari.

Banul românesc.

Banul românesc e azi atât de căutat în toate părțile lumii, că au trebuit să se ia măsuri ca să nu mai fie dus din țară. Cei dornici de îmbogățire se folosesc de câte și mai câte apucături, ca să poată duce bani românești, cu cari azi să cumpere marfă din străinătate.

În Turcia mai cu seamă, — după cum se spune, — înaintea banului românesc se deschid toate magazinele de marfă ascunsă.

Dar fiindcă banii ieșiți odată din țară, cu greu se mai reîntorc înapoi, călătorii cari ies din România sunt vizitați de autorități foarte amănunțit. Cu ocaziunea unei astfel de cercetări în portul Galați, s'a găsit la un călător între talpele păpușilor 60 mii de lei. Călătorul avea pașaport pentru Constantinopol, unde, cum am zis mai sus, înaintea banului românesc se desfac toate lăcatele dela orice magazin sau boltă.

Învățătura pentru noi ar fi: să nu dăm banii românești (leii cei vechi) la

oricine, — fiindcă cu banii aceștia nu poți fac speculă, — și nici mărfuri slabe să nu cumpărăm cu ei, ci mai bine să-i găsim până mai încolo puțin. Atunci, când și acești bani vor trebui schimbați și prefăcuți, vom spune noi în foaie.

Știri școlare.

— Înălăturându-se greutatea de transport și alimentare al orașului Cluj, universitatea de acolo și-a putut redeschide cursurile încă înainte de terminul de 27 Martie stabilit mai înainte. Cam 2000 de studenți urmează cursurile în liniște; între aceștia vre-o 200 sunt Români. Resortul cultelor a hotărât ca pe seama studenților români dela toate facultățile să se țină un curs public de istoria literaturii române în legătură cu problemele actuale de viață culturală și națională a neamului nostru. Cu ținerea cursului a fost însărcinat docentul Dr. Nicolae Drăgan.

— Cu conducerea învățământului secundar în resortul cultelor și instrucțiunii publice a fost însărcinat profesorul dela liceul din Blaj Gavril Precup.

— În zilele aceste se vor publica condițiile de primire la cursurile de profesor pentru școlile secundare confesionale străine, sau cari vor avea nevoie de limba română pentru ei înșiși.

— Învățătorii români din Transilvania, cari doresc să cunoască mai de aproape organizația învățământului primar din România, pot să-și procure calendarul școlar redactat de G. Nica secretarul liceului național din Iași. Calendarul cuprinde programa analitică complectă a învățământului primar din România. Prețul 5 lei.

Germania desarmată.

Din ce să scurge vremea, tot mai mult iasă la iveală, că vina pentru izbucnirea războiului o poartă Germania. Această țară a voit să-și arete puterea, căreia să i se închine lumea. Și-a și arătat-o până la un timp, dar generalul francez Foch (Foș) le-a spulberat planul și azi Germania stă la judecată cu fruntea plecată, ca vinovatul a cărui inimă e îngreunată cu un mare păcat. Pentruca Germania să nu mai aibă îndrăzneală a se mai gândi vre-odată la o război, învingătorii se îngrijesc de pe acum a o aduce la neputință. Au hotărât deci desarmarea Germaniei. Condițiile desarmării ar fi următoarele:

Germania nu mai are dreptul a recruta soldați sub nici o formă. Armata se va compune numai din voluntari plătiți și angajați pe 12 ani. Numărul soldaților dimpreună cu al ofițerilor nu va fi mai mare de 100 mii oameni. Jandarmii și marinarii nu vor fi socotiți în acest număr. E oprit învățământul din școalele înalte de război.

Tunurile de calibru (măsură) mai mare ca 105 milimetri sunt oprite. Tot materialul de război, care e prea mult pentru o armată ca cea de mai sus, se nimicește. Tancurile și folosirea gazurilor încătoare sunt oprite de a se mai folosi.

O comisiune a aliaților va controla, dacă Germania ține aceste puncte sau nu. Astfel poporul german nicidecum nu se va putea gândi la o război, care poate i-ar aduce perirea.

Wilson vorbește.

Vilson, omul dreptății și al adevărului, sarași a vorbit. Și de câteori gura lui glăsuiește, lumea descopere în cuvântul spus un nou adevăr, o nouă îndrumare spre pacea binecuvântată. Acest înțelept al zilelor noastre vede în sufletul oamenilor și cetește ca dintr'o carte deschisă gândurile și dorințele omenimei întregi. În vorbele dânsului nu este măiestrie, gânduri ascunse, orbire, fățarnicie, ci e adevărul așa curat, ca apa unui izvor, acolo unde ea țâșnește din stâncă.

Dăm o parte din vorbirea lui Vilson, ținută în 3 Martie n. înaintea delegaților americani în „Casa albă“ (dieta) din orașul Washington. Vilson a zis:

„Zilele petrecute la Paris și lunile cari au trecut de când au început pregătirile în vederea congresului de pace, mi-au dat prilejul să văd, că este o datorie a conducătorilor politici să cerceteze pe larg doleanțele (cererile) fiecărui popor și că rezolvarea (deslegarea) lor nu se poate face prin influența (amestecul) sau prin puterea de convingere a unor delegați.

„Am căpătat convingerea (părerea) la Paris, că noi suntem servitorii popoarelor și că avem datoria să înfăptuim o pace, pe care o dorește o lume întreagă și care trebuie să fie cinstită și sinceră. La fiecare pas făcut trebuie să ne gândim, că noi nu suntem stăpâni, ci servitorii învegei omenirii“.

Așa dară, pot spune ce vor voi Sârbii despre Banat, Maghiarii despre Ardeal; cuvântul îl are poporul, care locuiește pe aceste locuri. Și fiindcă noi Românii locuim cei mai mulți pe aceste plaiuri, noi suntem și stăpâni, cari cerem ca dorințele noastre, arătate la Alba-Iulia, să fie îndeplinite.

În legătură cu acestea mai amintim, că Vilson, după vorbirea ținută în Washington, a plecat din nou la Paris, unde a ajuns în zilele trecute. Dânsul va fi de față și mai departe la marele sfat pentru a fi apărătorul celor mici și fără putere.

Din județul Cojocna.

Pe teritoriul județului (comitatului) Cojocna au fost preluate din partea noastră curtea de apel (tabla), tribunalul și judecătoriile de ocol (cercuale) din Cluj. Atât președintele curții de apel cât și al tribunalului (firește amândoi unguri) au refuzat predarea acestora. Toți judecătoii au iscălit o declarație (scrisoare), în care spun că nu depun jurământul de credință către Rege și țara noastră românească și își părăsesc slujba. S'au despărțit până și slujbașii mai mici și servitorii.

Toți acești dușmani ai României mari ar trebui prinși și puși la răcoare.

Dl Pompei Micșa, judecător la curtea de apel din Cluj, este numit de președinte al curții de apel din Cluj, iar dl Laurențiu Nestor, judecător în Brașov, este numit de președinte al tribunalului din Cluj.

Așa s'au început prefacerile în Clujul cel vestit de pe vremuri, unde atâtea sentințe draconice s'au adus contra popoului românesc din fosta Ungarie.

Valea Timocului.

Cine n'a auzit de Valea Timocului? Această vale a plângerii care trezită din somnul cei de moarte, își ridică azi glasul ca să fie auzit de sfatul păcii, unde se făurește soarta popoarelor.

Dorul de libertate a pătruns în inimile tuturor neamurilor subjugate. Basarabia, Bucovina, Ardealul cu părțile ungurene de mult și-au spus cuvântul. Ele au rupt lanțurile sclăviei la cele dintâi adieri ale vântului aducător de libertate.

Acest vânt a trecut peste mări și țări, scuturând din aripile sale scânteii de lumină și dor de viață națională. O astfel de scânteie a picat și între Românii din Valea Timocului a Serbiei.

La început încet, dar din ce în ce mai mare, focul dragostei de neam s'a întins și a cuprins întreagă valea, care azi, prin delegații trimiși la Paris, cere sus și tare alipirea celor 350 mii de Români la România. Un singur Român, cu carte și învățătură a ieșit dintre Românii din valea Timocului. Acesta este Dr. Atanasie Popovici, care neuitându-și de cuibul de unde a sburat, azi cere dreptate pentru frații săi dela marea judecată a lumii.

Avem nădejde, că glasul fraților din valea Timocului va fi ascultat, fiind sprijinit de dreptatea, care e mai tare ca fierul.

Trimitem fraților din valea Timocului salutul nostru, dorindu-le izbândă deplină pentru a-și vedea și ei împlinindu-se visul cu ochii.

Umblând după permis...

Ce răspuns a primit un meseriaș român.

Neamul românesc are multe însușiri frumoase. E harnic, muncitor, răbdător, cuminț și ca tot ce e lumesc și din țărână are și câte-o dără de umbră, care îl urmărește la fiecă pas. Ne lipsește o însușire de căpetenie, mai ales în aceste zile de prefacere: *spiritul practic de organizare* (de a pune ceva la cale). Aici suntem toți cuminți, toți avem un plan mai bun ca al celorlalți, nu ne prea lăsăm conduși și nu căutăm pe adevăratul prierător în ale organizării, căruia să i ne supunem cu toată încrederea, ascultându-l și respectându-i părerile de om expert (prierător).

De aci urmează orbecăirea și puținul adevărat spor în diferitele resorturi, cari regulează mersul trebilor noastre aici în Ardeal. Oameni tineri, ieșiți din școală abia ieri, astăzi hotărăsc asupra la lucruri mari, numai după teoria (învățătura din carte) ce o au, neavând praxă și necunoscând din viață poporul și trebuințele multe ale lui.

Spirit de organizare și să fie expeditivi (să aranjeze și hotărăscă iute), iată ce se cere dela ceice conduc destinele neamului! Să înțelege trebuie căutate și alese persoanele.

Spre ilustrare amintesc un caz caracteristic ca o întărire a celor afirmate.

Un harnic și vrednic meseriaș român, cum puțini avem în Ardeal, care a liferat un mare număr de căruțe armatei au-

stro-ungare, are neapărată lipsă de cărbuni pentru meseria sa. Să duce la șeful de resort, unde întâlnește pe un funcționar de-ai noștri, dintre cei mai de seamă la acel resort. Omul nostru îi spune rugămintea: să-i dea drept pentru un vagon de cărbuni. Cu acest prilej să naște următorul dialog:

Meseriașul către dl X: „Am trebuință de un vagon cărbuni, având atelierul meu de covăcie și lemnărie“.

Dl X răspunde: „Du-te acasă, — cărbuni nu-ți putem da, — și taie-ți prunii din grădină și fă-i cărbuni“.

Meseriașul răspunde: „Bine domnule, dacă D-Ta vii la mine să leg o căruță, sau să potcovesc un cal, atunci voi fi silit să te trimit acasă la D-Ta să-ți tai prunii să-i aduci la mine să-i facem cărbuni și până atunci să aștepti și cu calul și cu căruța“.

Fără comentariu.

Observator.

Din Basarabia.

În bogata țară a Basarabiei, care a fost alipită acum României, se găsesc cam un milion de oameni, cari sunt de alt neam, nu sunt Români. Cei mai mulți din aceștia sunt împăcați și mulțumiți cu aceea, că au ajuns sub cărmuire românească.

Dar sunt unii, mai puțini la număr, care ar dori vechia domnie rusească, sau ar dori să fie alăturați la Ucraina (țara care s'a rupt din Rusia cea veche), sau vor fi unii — de bună seamă numai câțiva oameni — cari sunt încântați de isprăvile ticăloșilor de jefuitori, numiți bolșevici.

Pentru ca să facă ordine și pace în țara asta, dl Dr. Ciugureanu, ministrul Basarabiei, lasă vorbă cetățenilor neromâni din această provincie să aleagă într'un fel: ori primesc și sunt învoiați cu cărmuirea românească, ori, dacă aceasta nu le place, să plece din țară, să treacă Nistrul. Dl Ciugureanu făgăduiește tuturor popoarelor străine, că vor avea toate drepturile și libertățile, își vor putea cultiva religia și limba, și nu vor simți nici un fel de apăsare.

E bine așa! În România mare n'are loc nedreptatea și asuprirea! Dar n'au loc nici aceia, cari sunt dușmani ai Românilor!

Tablourile

cu Maiestățile Lor Regele și Regina cum și al Moștenitorului de Tron Carol

se află de vânzare la Librăria dela „Foaia Poporului“. Aceste tablouri executate foarte fin, pe un carton tare, în mărime de 72 cm. înălțime și 54 cm. lățime, sunt potrivite pentru birouri, localuri publice, școli, primării, cum și pentru decorarea la orice casă românească.

Având numai un număr restrâns de exemplare, — trimise anume dela București pentru Ardeal, — rugăm pe toți cei doritori să facă comanda cât mai grabnic.

Prețul acestor tablouri este 120 coroane pentru toate trei laolaltă, iar pentru trimiterea pe postă 5 coroane deosebit. Prețul să se trimită înainte, eventual prin bănci, deoarece cu ramburs e mai scump.

Răvaș dela Sibiiu.

Prețurile maximale.

Ați întrebat atâția, iubiiți cetitori, că: Ce-i cu prețurile maximale? De ce se pun aceste prețuri numai pe articli economici, iar pe articli industriali aproape de loc?

Unele din părerile D-Voastre se vor publica și în foaie, cât ce avem loc mai mult. Chiar în numărul viitor vom publica un articol venit din afară, care pentru acest număr, din lipsă de loc, a trebuit să-l lăsam nepublicat.

Până una-alta ținem a face constatarea: Maximalizarea (numirea, facerea) prețurilor e un lucru foarte greu, sau foarte ușor, dupăcum îl iei. Cine vrea să mulțumească pe toți (vânzător și cumpărător) trebuie să chibzuiască tare bine cum maximalizează prețurile, ca ele să nu fie prea mari pentru cumpărător, dar nici prea mici pentru vânzător, care încă trebuie să câștige ceva, ca să poată trăi cinstit.

Ei, dar chiar aici e greutatea: a nimeri cumpăna cea dreaptă pentru ambele părți interesate! Cine are pricepere destulă în astfel de lucruri, va nimeri totuși cheia cea bună. Cine ia lucrul ușor, se dă de mal, cu lucru cu tot. În schimb produce supărare publicului sau vânzătorului.

Și ca să vedeți, frați țărani, că și pe la noi sunt prețuri maximale destul de nechibzuite, vom arăta un caz din cele multe.

Înainte de revoluție în Sibiiu talpa era maximată cu 25 coroane pe chilogram. A venit revoluția. Magazinele fuseser pline de talpă, ceace numai după aceea s'a observat. Urmarea a fost, că deodată s'a pus în vânzare talpă cu nemiluita. În Sibiiu negustorii sași vindeau la talpă de se da minune. Oamenii stăteau înaintea boldelor mai altcum ca la moară. Talpa ajunsese pe un preț bagatel. Motivul vinderii — spuneau unii pricepuți sau nepricepuți — ar fi fost temerea, că dacă va veni armata română, le va recvira talpa. De aceea mai bine o vând ei din vreme.

După întrarea armatei române a mai trecut un timp bun, în care oricine vindea talpa cum îi plăcea. De odată ne pomenim totuși cu maximalizarea.

Dar acum prețul maximalizat nu mai este 25 coroane, ci 75 coroane chilogramul de talpă, deși talpa aceasta e în mare parte tot din cea rămasă dinainte de revoluție, ori îndată după revoluție, astfel că nu se poate susține cumva motivarea, că doar cheltuelile de producere (argăseala etc.) ar fi cauza acestei deosebiri în preț.

La dorința unor oameni de bine de-ai noștri, facem forurilor competente următoarea întrebare:

Din ce motiv s'a maximalizat talpa la 75 cor. chilogramul (față de 25 cor. înainte de revoluție)? Un om pricepător a spus: Prețul pieilor brute e maximalizat cu 6 coroane pe chilogram; din 2 kilograme brute iasă pe ușor 1 chilogram de talpă (sau piele argăsită, lucrată gata), iar adevăratele spese de argăsit etc. pot face cel mult 8 coroane pe chilogram.

Cum să esplică diferența dela 20 cor. (spesele de producere) până la 75 cor. (prețul de vânzare)? Lumea e de părere, că aici trebuie să fie ceva la mijloc! Maximalizării prețului trebuie, că a premers o înțelegere între cei ce au făcut prețul și negustorii (toți sași) din Sibiiu. Mulți sunt

de părere, că eventual poate fi la mijloc o corupție. De aceea cerem lămuriri și o nouă revedere a acestor prețuri maximale. Asta în interesul publicului românesc consumător. Românii noștri cumpără atâtea opincl, cari acum, în urma prețului maximalizat de nu știu cine, se urcă în sute de coroane pe păreche.

N'avem sămințe pentru primăvară!

Pentru primăvară n'avem sămințe de cânepă, trifoiu, luțernă, ciapă și alte verdețuri, cari ne sunt de mare lipsă, ca să se iefținească traiul! — Așa ne spun și scriu mulți dintre cetitori în timpul din urmă. Totodată ne întreabă: Ce-i de făcut? Unde să ne adresăm?

Răspunsul nostru deocamdată este: Dupăcât am putut afla, peste acest punct de mare însemnătate se trece cam ușor la resortul respectiv în Sibiiu. Rugăm deci și noi la acest loc, considerarea publicului în cauza susnumită. Să se iee cât mai iute măsurile de lipsă pentru aprovizionarea economilor cu sămințele de primăvară, altcum vom duce mare lipsă de diferite nutrețuri și verdețuri, cari pot mult contribui la iefținirea traiului.

Rău n'ar fi nici aceea, ca unele comune să intervină la prefectura lor, iar de acolo eventual la consiliul dirigent, ca astfel la orice întâmplare să se îndrepteze răul până când nu e prea târziu.

Cu aceasta încheiu răvașul de azi, pe care l'am scris mergând să-mi cumpăr și eu o păreche de opincl bune, cu cari să mă încălț când voi sămăna în grădina de legumi. Ce-am pățit v'am spus aci, adăugând în parte și unele din dorințele scrise de D-Voastră.

Sfredelaș.

Trăgând cu urechia...

— În dreapta și în stânga. —

Intr'o prăvălie cele două domnișoare abia răzbiau cu vânzarea. În jurul tarabei mulțime de oameni. Toți se grăbiau. Unul era însă din cale afară de nerăbdător.

— Ei ce va să zică asta? Aștept de-o jumătate oră și încă nu sunt servit? Scandal, impertinență... Mă rog o să vă arăt la comenduire... Las lucrul în birou ca să îmi pierd vremea stând aici... În zadar se scuzau domnișoarele, că sunt alții, cari așteaptă de mai mult, domnului nu-i mai tăceă gurița...

La cinci minute, după ce a ieșit din prăvălie, domnul meu sta răsăcâiat la fereastra dintr'o cafenea.

În mine mă cugetam să-l întreb, că acesta-i e biroul?

— Câte voturi a avut învățătorul Samoilă la alegerea de Duminecă?

— Nu știu zău, dar o să întreb pe crășmarul Străinescu, el va ști mai bine.

— Trebuie c'a murit vr'un domn mare român, de s'au strâns atâția preoți români în Sibiiu, — zice un comerciant sas cătră calfa din prăvălie, care era Român.

— Nu un domn a murit, ci o doamnă mare, răspunde calfa.

— Și cine-i doamna aceea?

— Doamna Ungaria, răspunde calfa stăpânului său.

Petrol.

Informațiuni

Sibiiu, 19 Martie n.

Decorații.

Prima zi, când am fost și noi îngăduiți să facem colecte pe stradele Sibiiului. Frumoase domnișoare române, în dulcea noastră limbă, opriau trecătorii, prinzându-le cu ac decorații pe piept, în schimbul la câteva coroane. Nu erau niște medalii făurite din aur, argint sau bronz durabil, ci o mică fâșie treicoloră însoțită de câteva floricele.

Treicolor și floricele! Semnele reînvierii. A dat mâna învierea noastră națională cu învierea naturii. S'au îmbrățișat amândouă într'un frumos buchet, pe care mâni gingașe l'au legat, cu scopul să-l atârne pe piepturile celor ce cu adevărat știu se simțiască românește.

Banii adunați se vor folosi pentru ajutorarea văduvelor, orfanilor și refugiaților din locurile unde încă mai domnește nedreptatea. În zilele apropiate vor sosi și pela casele voastre oameni buni, cari vor cere să dați din prisosul vostru ceva, pentru ceice plâng și să tânguesc după morții și avutul lor. Deschideți-vă larg. Puugile să ștergeți lacrimile de pe obrazul fraților și surorilor, pe al căror plaiu încă n'a răsărit soarele libertății.

Denumiri. Generalul de brigadă Alexandru Hansu a fost numit consilier pentru afacerile transilvănene pe lângă ministrul de războiu.

— Dl Dr. Sever Dan, avocat, a fost numit consilier al afacerilor ardelenene pe lângă ministerul de finanțe.

Noui contingente e vorba să fie chimate la arme. Și anume se spune, că încă trei ani. Imprejurările pretind, ca armata să poată susține cât mai bine rânduiala în țară.

Nenorocire de tren în gara Sinaia. În gara Sinaia, reședința de vară a regelui nostru, s'a petrecut Marți în 11 Martie o nenorocire. Din cauza unui defect al schimbătoare de șini s'au răsturnat mai multe vagoane dela trenul de persoane, care era în drum spre Sibiiu. Dintre călători au fost răniți 17. Unei femei i-a tăiat piciorul, iar o fată și-a pierdut o mână.

Abonamente pentru „Foaie“ rugăm a se trimite prin bănci, cum am scris mai înainte în gazetă. Posta încă nu primește bani.

Leii românești noi, cei dela Banca Generală Română, (adecă cei germani) din 9 (22) Martie încolo nu se mai pot ștampilă. În această zi se încheie și împrumutul Unirii (al Regatului Român, care nu este a se confundă cu împrumutul Ardealului). Leii germani de 2 și un leu, cum și cei de 50 bani nu mai trebuiesc peste tot ștampilăți, că umblă și așa în valoare dublă, ca și leii cei vechi românești.

Rectificare. Referitor la o notiță apărută în Nrul 10 la rubrica „Știri diferite“, cu privire la decorarea dlui Petre Bucoveanu din Corpul de aviație Sibiiu, rectificăm acea știre, că dl Bucoveanu nu este aviator, ci mecanicul-șef al Parcului de reparații, atașat pe lângă Grupul 5 din Sibiiu, iar decorația a obținut-o pentru meritele câștigate în timpul campaniei ca mecanic-șef.

† **Nicolae Igna**, învățător la școala gr.-or. română din Deva, a răposat la 7 Martie n. c., în anul 45 al etății și 20 al fericitei sale căsătorii. Inmormântarea a avut loc Duminecă în 9 Martie. Dormi în pace scumpul nostru, te-ai stâns știindu-ți desrobite neamul, pentru care ai luptat viața întreagă. *Jalnica familie.*

Când buzunarele sunt fără fund. Zilele trecute s'au trimis din Ardeal la București șase vagoane încărcate cu de-ale gurii. Când au sosit la locul lor însă, n'a mai fost nici sfârmitură din ceace s'a trimis. Au sosit goale, ba pardon, în locul marfei au fost vagoanele încărcate cu aer. Se fac cercetări, pentru a se pune mâna pe mișeii, cari s'au bucurat să ia pâinea din gura săracilor. — Numai cât să nu fie încredințați chiar hoții cu prinderea hoților, căci atunci... adio slănină...

Doftorii ucigătoare. Locuitorului Marincea din comuna Umbrărești, i s'au umplut doi copii de răie. Un saniteț neamț i-a dat omului o otravă, să spele trupul copiilor. În 28 de ore otrava a intrat în trup până la inimă și copiii au murit amândoi. — Slujească aceasta de învățătură tuturor, cari folosesc leacuri după auzite.

Cărți nouă, apărute la București în timpul din urmă, au sosit la Librăria noastră.

Schimbare de nume. Orașul Strojineț din Bucovina își va lua numele de Flondoreni, după numele familiei românești Flondor, care își are pe hotarul orașului moșii mari. Această schimbare nu se face de dragul moșilor mari ale familiei Flondor, ci pentru dragostea și inima adevărat românească, pe care a avut-o moșii și urmașii acestei nobile familii.

Nu poți mânca bani. O femeie văduvă bogată din Arad, cu numele Eliza Fischer, a făcut cinste orașului pentru ridicarea unui spital o jumătate de milion coroane. Zilele trecute femeia a cerut dela ceice conduc trebile orașului 2 chilograme zahăr. Cererea ei însă n'a fost împlinită. Pentru aceasta doamna Eliza așa s'a mâniat, că și-a cerut cinstea înapoi. Dar înzadar i-a fost supărarea, că jumătatea de milion nu și l'a mai căpătat înapoi.

Și astăzi? Intr'o foaie maghiară din loc cetim: Borovitz Emilia és Kokovián Miklos, jegyesek. Adecă Emilia Borovitz și Nicolae Cacovean, logodiți. De când ți-e rușine de numele românesc frate Nicolae?

Americaneste. Un oarecare Louis Brequet, s'a rămasit, că mână automobilul așa de iute, ca în o oră să facă 500 kilometri. A pierdut însă rămășagul, căci n'a putut merge decât 400 kilometri pe oră. Și aceasta e o cale lungă, pe care nici în vis nu i-ar fi putut trece cuiva înainte de asta cu 50 de ani.

Bioscopul Apollo dela „Gesellschaftshaus“ va reprezenta în zilele: 22 și 23 Martie: Fiul orb, dramă (rolul principal Mia May); 24 și 25: Sovenyia, dramă în 4 acte; 26 și 27: Oameni cari nu voiesc a îmbătrâni, dramă; 28 și 29: Aventurile Paulinei, partea a doua. Inceputul reprezentațiilor seara, ca de obicei.

Posta redacției.

i. t. Mai pune mâna pe peană, așa după-cum dorești, scriind despre starea faptelor reale, pentru cari în foaia noastră totdeauna a fost, este și va fi loc. Apare în un număr viitor. **Salutări!**

T. B. Articolul D-Tale, dimpreună cu încă alte multe știri, nu le-am putut publica în numărul acesta, din lipsă de loc. Dar vor urma toate pe rând. Te rugăm, însă, a scrie totdeauna cât se poate de scurt, că e foarte mult material la foaie.

Redactor responsabil: Nicolae Bratu
Editura și tiparul: „Tipografia Poporului“

Aviz.

Comunicăm tuturor acelora, cari s'au anunțat la cursurile financiare de concipiști, că acestea se vor începe cu ziua de 1. Aprilie 1919, și se vor ținea în Sibiu, în edificiul Resortului de finanțe (Școala de Cadeti).

Din cauza numărului mare al celor anunțați la cursurile de contabilitate și perceptorat, acestea cursuri nu se vor ținea numai în Sibiu, ci și în Brașov, deci toți aceia, cari locuiesc pe teritoriul județelor în Brașov Făgăraș, Trei-Scaune, Odorheiu, Târnava-Mare și Târnava-Mică și cari s'au anunțat la cursurile de contabilitate și perceptorat vor avea să se prezinte pentru a urma aceste cursuri la Direcțiunea financiară din Brașov la termenul care se va fixa ulterior din partea acestei Direcțiuni; ceilalți însă, adecă din celelalte județe, vor avea a se prezenta pe ziua de 1. Aprilie a. c. la Resortul Finanțelor. —

În lipsa mobiliariului necesar pentru încvartirare, Resortul Finanțelor s'a putut îngriji numai pentru încvartirarea alor 100 ascultători cari urmează cursurile de concipiști —

În ce privește alimentarea, toți ascultătorii vor putea lua parte la popotă (menză) pe lângă prețuri mai reduse, având însă a-și aduce cu ei tăcămuri (lingură, farcuță și cuțit).

Aceia, cari vor fi împărtașiți de încvartirare vor fi avizați și în particular, având a-și aduce cu sine haine de pat. —

Totasesmena vor fi avizați și acei ascultători ai cursurilor financiare de concipiști, contabilitate și perceptorat cărora li s'a încuviințat stipendiu. —

Aceste cursuri le pot cerceta însă și aceia, cari se îngrijesc ei înșiși de încvartirare. —

La prezentare, 31 Martie a. c. 8 oare a. m., toți ascultătorii își vor prezenta documentele de calificățiune. —

Dr. Aurel Vlad m. p.
șeful resortului finanțelor.

Direcțiunea Centrală U. F. R. Sibiu.

Concurs.

Având mare lipsă de picheri români la căile ferate din Transilvania, s'a luat măsurile necesare la înființarea unui curs practic și teoretic pentru pregătirea acestor persoane.

Deci se provoacă toți acei tineri, care reflectează la postul de pichier și au absolvat cel puțin două clase gimnaziale, reale sau civile a-și înainta rugărite la Direcțiunea Căilor Ferate din Sibiu cel mult până la 1. Aprilie st. n.

La rugare sunt de alăturat următoarele documente: 1. Carte de botez; 2. Atestat școlar despre absolvare; 3. Atestat despre eventuala funcțiune de până acum la căile ferate.

Elevii vor primi o subsistență în bani dela Direcțiune pe timpul cursurilor.

Sibiu, 19 Martie 1919.

Director central
Z. Christodorescu.

Publicație.

Divizia II. Vânători cu reședința la Deva, având nevoie pentru hrana trupei și animalelor de diferite alimente, ca grâu, cucuruz, fasole, cartofi, linte ceapă, slănină, ovăs, orz și fân, se face cunoscut tuturor posesorilor, marilor și micilor agricultori, că cumpără asemenea produse în oriși-ce cantități, prin bună înțelegere, cu prețurile ce se vor conveni, predare la cea mai apropiată stație de cale ferată, unde se va face și plata.

Doritorii sunt rugați a înștiința Divizia pe ori ce cale, de locul unde au produsele și prețul cer pentru marea metrică.

Ori ce alte relațiuni se pot cere zilnic la Serviciul Intendenței Diviziei la Deva.

Comandantul Diviziei II. Vânători
General ss. Dabija.

Șeful Serv. Intendenței
Int. Maior ss. Filibiu.

Dr. V. Dan

advocat

Sibiu, strada Șevis No. 5
(lângă tribunal)

— și-a redeschis cancelarea —

Cine știe ceva

despre Dumitru I. Stroia din Căcova, care a servit la reg. 23 honv., iar din iarna anului 1915, când a luat parte la luptele din Galiția, nu i se mai știe de urmă, binevoiască a înștiința pe părinții Ioan Stroia în Căcova, posta Orlat, județul Sibiu.

Casă de vânzare

constătătoare din două odăi și curtină, se află în Sibiu, Engleitergasse 4, unde să se adreseze doritorii a o cumpăra.

Cine știe ceva

despre Johann Drotleff din comuna Alțina, județul Sibiu, fost soldat la reg. 23 honvezi și căzut prizonier în Rusia, de unde din luna Maiu 1918 nu mai avem nici o știre dela el, binevoiască a înștiința pe Susana Drotleff în Alțina.

O vilă de vânzare

se află în Sibiu, strada Rosenauer Nr. 4 (pe Hallerwiese.)

Un tipograf

care știe sau voiește să învețe la mașina de cules sistem „Typograf“ se primește momentan la „Tipografia Poporului“ în Sibiu, strada Măcelarilor 12.

Rugăminte

Cine știe despre Ilie Șteblea din comuna Vlădeni, fost prizonier în Rusia, de unde i-am primit scrisorile până în Maiu 1918, este rugat a înștiința pe nevasta lui, care mereu e în așteptarea la vr'o știre. Ana I. Șteblea, Vlădeni, județul Făgăraș.

O domnișoară

sau domn cu cunoștințe de librărie sau administrație de ziar află aplicare la Librăria „Foaia Poporului“ în Sibiu.

Tot acel se primește momentan și un băiat cu școala necesară pe învățătură.

Cine știe ceva

de Petru C. Milea din comuna Orlat? A servit la reg. 23 de honvezi din Sibiu, bat. 2, comp. 5. Cine știe ceva binevoiască a înștiința pe Bucura P. Milea în Orlat, județul Sibiu.

Doi băieți

dela 13 ani în sus, se primesc la meseria de pielărie, ca învățăcei, pe lângă condiții favorabile. A se adresa la Ioan Bucșan, pielar în Sălște (județul Sibiu).

Cărți
nouă de tot felul
Ilustrate
Gratulări
și Porturi
naționale
se află în mare ategere la
LIBRĂRIA
Foaia Poporului

Resortul afacerilor interne.

Circular

referitor la cursul informativ pentru secretarii comunali.

Pentru pregătirea secretarilor comunali și cercuși (notari) se înființează un curs informativ pentru secretarii comunali, de 30 zile, cu începere din 15/28 Aprilie 1919, în următoarele orașe:

a) In Bistrița pentru județele: Bistrița-Năsăud, Cojocna, Murăș-Turda și Solnoc-Dobâca;

b) In Deva pentru județele Alba-inferioară, Hunedoara și Turda-Arieș;

c) In Făgăraș pentru județele Brașov, Ciuc, Făgăraș, Odorheiu, Sibiu, Târnava-mare, Târnava-mică, Treiscaune.

Ascultătorii din alte județe pot asculta după plac cursul din Bistrița ori Deva.

La cursuri vor fi admiși toți acei bărbați trecuți de 20 ani, cari au absolvat cel puțin patru clase medii.

Cererile de primire sunt a se înainta la prefectura județului cu

reședința în orașul, în care se ține cursul și unde se pot căștiga orice informații

Sibiu, la 13 Martie n. 1919

Iuliu Maniu

Nr. 1324 Șeful resortului de interne.

Cine știe ceva

de Ioan Voic, născut în Cristian, căsătorit în Rusciori, a servit la reg. 23 honv și a mers în Oct. 1915 în Galiția, de unde n'a mai scris, binevoiască a înștiința pe soția Elena Voic n. Neagoe în Rusciori, p. u. Cristian, județul Sibiu.

Un armăsar

de 6 ani, roșu, se află de vânzare la Petru Găină, Orlat Nr. 420, județul Sibiu.

Cine știe ceva

de Ioan Ban din Felța, care a servit în 1914 la reg. 24 honv. în Galiția, binevoiască a înștiința pe soția lui Raveca Ban, Felța Nr. 32, p. u. Danoș.

Un vier

de 10 luni se află de vânzare la Alexe Orăștian în Apoldul de jos Nr. 96, județul Sibiu.

Cine știe ceva

de George Sântea din Gușterița care a servit la reg. 23 honv., comp. 5, iar din Iulie 1915 a căzut prizonier în Galiția la Rusia, de unde a scris până în Martie 1918, binevoiască a înștiința pe Paraschiva Sântea, Gușterița Nr. 107, p. u. Sibiu.

Deschidere de atelier.

Prin aceasta aducem la cunoștințe onor. public, că ne-am deschis o lăcătușerie de construcție și artă în Sibiu, strada Orezului Nr. 16. Aci preluăm tot felul de lucrări aparținătoare branșei noastre, pe cari le vom executa spre deplina mulțumire a mușterilor. Cu toată stima

E. CZINK și H. WOLF
Strada Orezului Nr. 16,

Se primesc și 2 băieți pe învățatură.

Cine știe ceva

de Ioan Rociu din Nucet, a servit la reg. 21 honv. iar din Maiu 1916 nu-i mai știm de urmă (din Galiția), binevoiască a înștiința pe Sanda Ioan Rociu în Nucet, posta Cornățel, județul Sibiu.

Cine are de vânzare

o moară mânăată cu apă, motor sau altcum, ori o mașină de îmblătit cu toate cele necesare la ea, binevoiască a da adresa la administrația Foii, unde s'a înștiințat o persoană, care voește să cumpere așa ceva, George Morariu Oltfelsősebes.

Aduc la cunoștința onoratului public, că în Sebeșul săsesc am deschis un local sub numirea

Hotelul și Restaurațiunea „Mărășești“

unde servesc tot felul de lichieri și vinuri bune. Rog onoratul public a mă sprijini.

Cu toată stima

Nicolae V. Marcu

REGATUL ROMÂNIEI

MINISTERUL DE FINANȚE

DATORIA PUBLICĂ

Imprumutul Național 5% în Bonuri de Tezaur din 1919

Emis prin Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor, Sibiu

PROSPECT

În virtutea decretului-lege din Ianuarie 1919,

Consiliul Dirigent, resortul finanțelor emite bonuri de tezaur 5% din 1919, garantate de Statul Român.

Acest împrumut cu bonuri de tezaur are de scop a subveni cheltuielilor necesare pentru noua organizare a funcțiilor de stat din teritoriile Transilvaniei, Banatului și părților ungurene, unite cu Regatul României.

Imprumutul va fi emis în bonuri de tezaur la purtător, de 200, 500, 1000, 2000 și 10.000 în coroane austro-ungare.

Bonurile de tezaur vor purta în faximile semnăturile Ministrului de Finanțe al Guvernului Regal Român, a Șefului Resortului finanțelor din Consiliul Dirigent, a Cassierului și o semnătură manuscrisă de control.

Acest împrumut va fi scutit pentru totdeauna de orice impozit prezent sau viitor.

În baza prospectului de emisiune, subscrierea la împrumutul cu bonuri de tezaur de 5% din 1919 se va începe în ziua de 1 Martie st. n. 1919.

Subscrierea se va face:

- la băncile românești,
- la băncile săsești,
- la perceptorate,
- la direcțiunile financiare,
- la prefecturi și preturi,
- la alte instituțiuni și particulari, prevăzuți cu autorizație specială din partea Consiliului Dirigent, Resortul Finanțelor, Sibiu.

Bonurile de tezaur vor fi primite pe valoarea lor nominală ca garanții și căuțiuni la toate casele publice. Cupoanele scăzute vor fi primite la aceleași case drept numerar.

Bonurile de tezaur vor putea fi lombardate (depuse în gaj) la casele publice (cassieriiile instituțiilor de stat) până la 50% a valorii nominale și cu o dobândă de 4% anual.

Bonurile de tezaur vor fi primite pe valoarea lor nominală în plata pământurilor parcelate, conform proiectatei reforme agrare.

Bonurile de tezaur vor purta o dobândă de 5% la capitalul nominal, în care scop ele sunt însoțite de opt cupoane de dobânzi semestrale pentru patru ani.

Primul cupon poartă scadența 1 August 1919.

Statul Român va rambursă aceste bonuri de tezaur la 1 Februarie 1923 în Lei, pe paritatea, ce se va stabili între Lei și coroane. Se garantează însă

Condițiunile de subscriere.

Prețul de subscriere este fixat al-pari, adică una sută coroane pentru fiecare sută coroane nominal, care se va vărsa integral la subscriere. Se observă, că drept plată se vor admite numai astfel de bancnote emise de Banca austro-ungară, cari sunt datate de mai înainte, sau inclusive 1 Octomvrie st. n. 1918.

Subscrierile se vor putea face și în lei, pe paritatea de 2 coroane egal 1 leu.

Consiliul dirigent, cu un anunț prealabil de cel puțin 5 zile, publicat în ziare, are dreptul să închidă subscrierea, când va voi.

detentorilor de bonuri pentru 100 coroane nominal, minimum cincizeci de lei.

Statul Român își rezervă dreptul de a denunța acest împrumut în întregime sau parțial înainte de termenul fixat și în urma unei publicațiuni speciale prin „Monitorul oficial“ cu șase luni de zile înainte de data fixată pentru chemarea la rambursare. În acest caz valoarea cupoanelor, ce vor lipsi, se va deduce din valoarea nominală a bonurilor de tezaur.

Bonurile de tezaur neprezentate la rambursare, se prescriu după trecere de 30 de ani, iar cupoanele scăzute și neprezentate la plată se prescriu după 5 ani dela data scadenței lor.

Subscrierile la acest împrumut vor fi reducibile.

În locul bonurilor de tezaur pierdute, distruse, sau furate, se vor libera propriețarului duplicate în conformitate cu legea decretată cu Nr. 3380 din 15 Noemvrie 1918. Cunoștință de dispozițiunea a acestei legi se poate lua la locurile de plată.

Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor își rezervă dreptul să stabilească rezultatul subscrierilor, reducându-le la sumă, ce o va crede necesară trebuințelor sale.

Subscriitorului i se va elibera o chitanță, constatând subscrierea și efectuarea vărsământului.

Subscrierile se vor face pe contrachitanța plătirilor, la locurile de subscrițiune.

Bonurile de tezaur definitive împreună cu opt cupoane de dobânzi semestrale se vor elibera cel mai târziu la 1 Iulie st. n. 1919.

Consiliul Dirigent, Resortul Finanțelor.

Șeful resortului: Dr. AUREL VLAD, m. p.